

První kompletní český Š'-ťing: Aula vydává zásadní překlad Knihy písní

22.1.2026 - | Filozofická fakulta UK

Nakladatelství Aula vydává kompletní překlad starověké Knihy písní (Š'-ťing), jednoho ze základních textů čínské civilizace. Z čínštiny přeložil a k vydání připravil Lukáš Zádrapa z Katedry Sinologie FF UK. Na konci roku 2025 vyšel 1. svazek, který obsahuje oddíl Nápěvy knížectví; druhý díl (zahrne Větší a Menší ódy a Hymny) se připravuje do tisku a vyjde během jarních měsíců 2026. Překlad doplňují vysvětlivky, obsáhlejší poznámka ke zvolené strategii překladu a studie Olgy Lomové o způsobu výkladu Knihy písní v aristokratické kultuře starověku a v konfuciánského kánonu. Kniha vyšla s podporou Mezinárodního sinologického centra Chiang Ching-kuovy nadace při Univerzitě Karlově.

Čínská Kniha písní sestává z tří set pěti převážně kratších veršovaných skladeb různé provenience. Datují se zhruba do let 1000 až 600 př.n.l. a sestavení antologie bylo tradičně připisováno Konfuciovi. Dnes na ni zpravidla pohlížíme z perspektivy dějin krásného písemnictví jako na nejstarší antologii čínské poezie, původně však byla především součástí kánonu posvátných textů, v nichž jsou zakódovány základní hodnoty čínské společnosti. Až do pádu císařství roku 1911 a následujícího odmítnutí konfuciánství jako státní ideologie čínští čtenáři (tj. budoucí adepti státních zkoušek a státní úředníci) po dva tisíce let od dětství memorovali Knihu písní a studovali ji společně s interpretativními komentáři, které zprostředkovávaly její hlubší smysl a společenské poslání.

Jak vysvětluje Olga Lomová v doslovu, výklad smyslu v zásadě jednoduchých básní v duchu panující ortodoxie se zpravidla jen velmi volně váže k jejich prvoplánovému sdělení. Také se v průběhu staletí posouval a v některých případech i radikálně měnil s tím, jak se vyvíjelo konfuciánské dogma. Lukáš Zádrapa k překladu přistoupil nezávisle na tradičních výkladech motivovaných potřebami státní ideologie a českému čtenáři představuje poezii Knihy písní v její základní podobě, jak se textově ustálila na sklonku čínské starověku. Není to vždy snadný úkol, archaický jazyk je místy obtížně srozumitelný, možná i zkomolený během nejstarších písemných záznamů původně ústně předávaných textů. V zápisu veršů se objevují znaky čínské písmo v nestandardní podobě a ve srovnání s mladší literaturou mnohdy v nezvyklém použití. Lukáš Zádrapa tak při překládání osvědčil své znalosti historické lingvistiky čínštiny, včetně nejnovějšího vědeckého výzkumu témat související s jazykem Knihy písní.

Výsledkem jeho práce však není jen převod obsahu sdělení do češtiny podložený poznatky moderní lingvistiky. Překladatel k textu přistoupil se znalostí historického a kulturního kontextu a s citem pro básnické kvality jazyka a formu originálu. Cíleně se vyhýbá anachronické folklórní stylizaci, jak ji známe z překladu vybraných ukázek z Knihy písní u Bohumila Mathesia nebo Jaromíra Vochaly. V míře jakou dovoluují obrovské rozdíly mezi typologicky tak odlišnými jazyky, jako je izolující, převážně jednoslabičná stará čínština a flektivní čeština s víceslabičnou slovní zásobou, rekonstruoval v českém překladu formální kvality původního čtyřslabického, rýmovaného verše a adekvátním způsobem zprostředkoval výraz archaického básnického textu, včetně místy až naivní přímočarosti a „ohraných“ rýmů. Respektuje také základní básnické figury charakteristické pro Knihu písní, analogie, paralelismy, opakování a variace a dále zachovává a nijak nepřikrašluje jednoduchou metaforiku často vázanou na dobové reálie a rostliny a živočichy, jejichž jména nejsou dnešnímu čtenáři běžně známá. Úhrnem, překlad Lukáše Zádrapy navozuje atmosféru dávno zaniklého světa, kulturně nám vzdáleného a částečně zahaleného tajemstvím. Překlad lze doporučit

každému, kdo se zajímá o svět staré Číny, o starověké kultury i o dějiny čínské a světové literatury.

Kniha je dostupná [v e-shopu](#) nakladatelství Aula.

<https://www.ff.cuni.cz/2026/01/prvni-kompletni-cesky-s-ting-aula-vydava-zasadni-preklad-knihy-pisni>